

Kambodża
(Królestwo Kambodży)

Informacja o stosunkach gospodarczych Polski z Kambodżą

1. Informacje ogólne

Powierzchnia	181 035
Ludność	17 mln
Podział administracyjny	24 prowincje, 1 okręg municypalny
Religia	97%, buddyzm, 2 % islam, 1% pozostałe
Stolica	Phnom Penh
Ustrój	Monarchia konstytucyjna
Waluta	Riel kambodżański (KHR)
Głowa państwa	Król Narodom Sihamoni
Ambasador RP w Kambodży	Pan Artur Dmochowski, Kambodża podlega kompetencji terytorialnej Ambasady RP w Bangkoku (Tajlandia)
Ambasador Kambodży w Polsce	Pani Thyra Chheang, Polska podlega kompetencji terytorialnej Ambasady Kambodży w Niemczech

2. Podstawowe wskaźniki gospodarcze.

	2020	2021	2022	2023
PKB	34,68	36,3	39,06	41,86
Wzrost PKB	-3,6	3,1	5,1	5
PKB na mieszkańca w tys. USD	2,12	2,19	2,32	2,4
Inflacja	2,9	2,9	5,3	2,1
Eksport towarów (mln USD)	17 716	17571	20575	23 775
Import towarów (mln USD)	19 296	28 702	29 941	24 407
Saldo obrotów (mln USD)	1 579	11 131	- 9305	- 631

3. System polityczny

Kambodża jest od 1993 r. formalnie monarchią konstytucyjną. Władza legislacyjna należy do dwuizbowego parlamentu złożonego ze 123-osobowego Zgromadzenia Narodowego (izba niższa) i 58-osobowego Senatu (izba wyższa). Pierwsze wybory do Zgromadzenia Narodowego odbyły się w maju 1993 i były nadzorowane przez ONZ. W ich wyniku restaurowano monarchię konstytucyjną, królem został ponownie Norodom Sihanouk. Po jego abdykacji w 2004 r. królem został jego syn Norodom Sihamoni. Głową państwa jest monarcha wybierany przez tzw. Radę Tronu, w której zasiadają potomkowie trzech linii królewskich. Władza wykonawcza znajduje się w rękach rządu (Królewski Rząd Kambodży), na czele którego stoi premier który, może być odwołany przez króla. Król może wydać dekret z mocą ustawy oraz zawetować ustawy parlamentu.

W wyborach do Zgromadzenia Narodowego w 2003-2023 zwycięstwo odniosła postkomunistyczna Kambodżańska Partia Ludowa (do 1991r. Ludowo-Rewolucyjna Partia Kambodży). W 2003 r. premierem został Hun Sen. 22 sierpnia 2023 r. Hun Sen przestał pełnić funkcję premiera, a następcą został jego syn – Hun Manet.

Kambodża to kraj niemal jednolity etnicznie – Khmerzy stanowią 94%. Inne mniejszości narodowe to Chińczycy, mieszkający w większych miastach. Czamowie i Wietnamczycy żyją w oddzielnych osadach rozproszonych po całym kraju. Tajowie i Laotańczycy – na terenach przygranicznych. Gwałtowne migracje ludności nastąpiły w latach 70. – ucieczka przed walkami, rządu Czerwonych Khmerów. W obawie przed egzekucjami i represjami wiele osób uciekło do Tajlandii i Wietnamu. W 1992 r. do Kambodży powróciło wielu uchodźców z całego świata.

Organizacje praw człowieka oskarżają rząd Kambodży o nieustanne łamanie wolności obywatelskich poprzez zastraszanie, niesprawiedliwe wyroki (sądy działają na rzecz rządzącej partii), rozpędzanie protestów, ograniczenia wolności słowa.

Członek ASEAN od 1999 r.

4. Gospodarka Kambodży

Jest to jedno z najbiedniejszych państw na świecie. Od 1986 r. rozpoczął się proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych oraz zakładów rzemieślniczych. Przemysł jest słabo rozwinięty – funkcjonują tylko małe fabryki kauczuku, tartaki i zakłady przemysłu spożywczego, dlatego ważnym elementem gospodarki kraju jest rolnictwo. Szeroko rozumiany przemysł odzieżowy i tekstylny jest podstawową gałęzią gospodarki, stanowiąc 80 % eksportu. Jest to kraj o bardzo niskich kosztach pracy, co zachęca do inwestowania.

ONZ zalicza Kambodżę do grupy jednych z najsłabiej rozwiniętych państw świata (tzw. LDC – Least Developed Countries) Kambodża jako kraj LDC korzystała z systemu preferencji Everything But Arms czyli bezcłowego i bezkwotowego dostępu do rynku UE z wyjątkiem broni i amunicji.

12.02.2020 Komisja Europejska wycofała te preferencje (z mocą od 12.08.2020) w wyniku stwierdzenia systematycznych i poważnych naruszeń w Kambodży wolności i praw zapisanych w Międzynarodowym pakcie praw obywatelskich i politycznych (International Covenant on Civil and Political Rights).

W 2023 r. obroty UE z Kambodżą wyniosły 5,8 mld EUR. Import z Kambodży wyniósł 4,8 mld EUR, eksport 1 mld EUR, co dało ujemny bilans po stronie UE w wysokości 3,8 mld EUR.

UE jest czwartym partnerem handlowym z udziałem 8,2%, po Chinach 25,8%, Stanach Zjednoczonych 19,3% i Wietnamie 13,9%. Z kolei Kambodża zajmuje 65 miejsce w handlu unijnym stanowiąc 0,1 % obrotów.

Odnosnie handlu usługami to w 2022 r eksport UE wyniósł 0,4 mld EUR, import 0,3 mld EUR co dało 0,1 mld EUR nadwyżki po stronie UE.

5. Współpraca gospodarcza Polski z Kambodżą

	2020	2021	2022	2023
Export	22	29	34	18
Import	367	489	645	639
Obroty	389	518	679	657
Saldo	-345	-460	-611	-622

Dane: GUS; w mln EUR

Współpraca gospodarcza z Kambodżą charakteryzuje się od wielu lat ujemnym saldem obrotów po stronie polskiej (jak i całej UE). Na przestrzeni lat 2019-2023 udział Kambodży w polskim handlu zagranicznym jest minimalny: w eksporcie wynosi +/- 0,1% a w imporcie nastąpił wzrost z 0,13% do 0,19%.

Import top 5 na poziomie HS6 z Kambodży wyglądał w 2023 r. następująco:

Nazwa towaru	Wartość w mln EUR	Udział %
Spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, bryczesy i szorty, z bawełny, damskie lub dziewczęce	52,95	8,28
Bluzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, z bawełny, dziane	41,35	6,47
Bluzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, z włókien chemicznych, dziane	31,50	4,93
Obuwie o podeszwach zewnętrznych z gumy lub tworzyw sztucznych i cholewkach z materiałów włókienniczych	30,55	4,78
Spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, bryczesy i szorty, z włókien syntetycznych, damskie lub dziewczęce, dziane	21,96	3,44

Należy dodać, że cała pierwsza 10-tka towarów w imporcie do Polski obejmuje wyłącznie wyrobu przemysłu odzieżowego i tekstylnego.

W roku 2023 w polskim eksporcie dominowały (Top 5 na poziomie HS6):

Nazwa towaru	Wartość w mln EUR	Udział %
Skóry futerkowe surowe, z norek, całe, nawet z łbem, ogonem lub łapami	7,16	40
Części i akcesoria, do rowerów	1,94	10,82
Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu > 1 % masy, ale ≤ 6 % masy, niezagęszczane ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego	1,15	6,45
Kauczuk butadienowo-styrenowy (SBR);	0,94	5,26
Słód (z wył. palonego)	0,65	3,62

Wielkość i struktura obrotów wskazują, że jest wyraźna potrzeba wzrostu polskiego eksportu. Poza wyżej wymienionymi towarami dużą dynamikę eksportu wykazano także w stosunku do takich wyrobów jak: pończochy pełnej długości lub do kolan, skarpety i pozostałe wyroby pończosznicze, maszyny, które wykonują dwie lub więcej funkcji drukowania, kopiowania lub transmisji telefaksowej, nadające się do podłączenia do maszyny do automatycznego przetwarzania danych lub do sieci; płatki i granulki, ziemniaczane; oleje średnie i preparaty, z ropy naftowej lub z minerałów bitumicznych itd. Jest to zatem szeroka potencjalna paleta towarów i możliwości.

Możliwości rozwoju eksportu wynikają również ze wskaźnika intensywności handlu (liczonego jako relacja udziału eksportu z Polski do danego kraju w eksporcie do świata oraz udziału eksportu świata do danego kraju w eksporcie świata ogółem), który dla obrotów z Kambodżą wynosi 0,894 (czyli poniżej 1).

Według ostatnich dostępnych danych handel usługami między Polską i Kambodżą w 2021 r. wyniósł: eksport 0,2 mln EUR, import 2 mln EUR, saldo -1,8 mln EUR.

W ostatnich latach nie odnotowano polskich inwestycji w Kambodży ani kambodżańskich w Polsce.

6. Przedstawicielstwo Kambodży w Polsce

Brak. Polska podlega kompetencji terytorialnej Ambasady Kambodży w Niemczech.

7. Przedstawicielstwo RP w Kambodży

Brak. Kambodża podlega kompetencji terytorialnej Ambasady RP w Bangkoku (Tajlandia). Brak również Zagranicznego Biura Handlowego (ZBH) PAIH.